

EL CAMINANT LÚCID

Els vint-i-un poemes de *Camí dels arbres i de tu*¹ s'organitzen en una mena d'itinerari poètic on cada peça, proveïda d'una vida pròpia i plena, reclama una atenció específica, però on, alhora, l'estructuració global del text respon a un progrés de la reflexió i possiblement de les vivències que s'hi expressen. Penso que l'ordenació interna de l'obra no es basa pas en un criteri cronològic —aprofito per dir, de passada, que el llibre té al darrera un llarg període de gestació, de 1970 a 1978— ni tampoc en un criteri purament temàtic. Crec més aviat que obeeix el propòsit d'organitzar un discurs coherent, i això determina que la successió dels diferents centres temàtics presents en el llibre sigui articulada i conseqüent, i no pas fortuïta. Vist així, l'itinerari té un sentit, un punt de partida i un punt d'arribada.

El punt de partida és la problemàtica existencial: la perplexitat i l'estranyament que l'home experimenta en relació al fet mateix de la seva presència en el món, i molt concretament en relació al temps, el naufragi del passat i l'aridesa del present: «restes del naufragi, tic-tac, tic- / tac, lent, dels minuts de les hores dels dies / que es rompen contra els penya-segats / del present, a les roques balmades». Precisament, la «trista sort» del poeta no és altra que la de posseir amb tota la intensitat la consciència lúcida de la desolació: «... boc emissari de tantes xacres, / tu, l'endeví, el poeta, orb lúcid / capaç de veure-hi en la fosca, sol».

A més, però, d'aquesta desolació essencial, el poeta rep, amb la mateixa intensitat, l'agressió de la «barbàrie quotidiana», i, talment la «bèstia de càrrega» que, atida pels botxins, tragina «membres torturats» i «ànimes tenaçment esquinçades», sent «un pes insuportable, pregoníssim»: el dolor del món. Tanmateix, aquesta consciència despietada del poeta, que inclou la perspectiva i la certesa de la mort («cavalca autumnal, la mort», «acostuma't al trot / del cavall, a la certesa / del salt...»), no l'aboca al nihilisme, ans l'empeny vers un vitalisme potent i lúcid: «Però ofereixo el que tinc, unes mans / i el vici aquest de viure amb unes ganes / fondes com un pou, certes com la mort / mateixa, altes com l'àguila...» El poeta, posseïdor d'una llum que roba «dels udols de la fera» i de la «lenta i fràgil saviesa de l'home», se sent producte d'ell mateix i

1. Carles Miralles, *Camí dels arbres i de tu*, juntament amb *Per fi la tortuga*, Ed. Proa, Els llibres de l'Óssa menor, Barcelona, 1981.

dels altres («creixo en mi del que sóc i el que sou») i s'esqueixa, «paraula plena, amor», enmig de la fosca.

El tema de l'amor, justament, és el que tanca el llibre, és el punt d'arribada de la reflexió del poeta. En un poema ens diu que «sols l'amor desfila el voraviu del sac» de «solitud i fosca» que podria ser la vida. L'amor, a més, actua com una força centrípeta que ho concentra tot: «En el fons pregoníssim / de tot hi ha el teu amor / i un diumenge d'estiu / com una illa. T'estimo». I fins i tot l'amor, en l'acte físic, supera l'ordre rígid del món i «recrea» el no-res, el no-ésser: «la fosca i el buit / primordials, quan / era la nit, sola, / sense ordre, en el no-res sense nom». L'amor és alhora, doncs, un puntal per a la vida i un camí d'alliberament momentani de la pressió i la rigidesa del món. La necessitat humana de l'amor és potser la gran conseqüència moral de la reflexió del poeta. I és una de les grans revelacions del llibre, al costat de la revelació que trobem al final del darrer poema, que alludeix a la natura de la mateixa activitat poètica:

«Veuen el foc els ulls que cremen nit».

Com s'haurà adonat fàcilment el lector, encara que només sigui pels breus fragments que he citat, ens trobem davant d'una obra densa i madura, i en molts aspectes sorprenent. Amb tota la raó, Francesc Parcerisas, en el pròleg del llibre, ha afirmat que la poesia de Carles Miralles hauria de causar «una considerable dosi de desconcert intel·lectual i d'alegria literària». I, efectivament, no pot ser d'altra manera quan la profunditat i la complexitat de la reflexió poètica ens arriben mitjançant l'encert constant d'una expressió intensa, sòbria i sàvia.

FRANCESC CODINA